

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
Poznamo šteje, se prodajajo po 3 avd. (6 stot.) v mnogih
obakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru,
Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdov-
ščini, Dornbergu itd. Zastarele šteje, po 5 avd. (10 stot.).
GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1
kolone. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm,
asurtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po
20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
nadajna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, naj-
manj pa 40 stot. Oglase sprejema literatni oddelček uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.
Plačljivo in uveljavljeno v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 meseca 6 K; na na-
režbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za
celo leto K 20, za pol leta K 10, za 3 meseca K 5.
Za depisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepranke-
vna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Naredal dam)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski list „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“
vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica
Giorgio Galatti št. 18.
Polno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Proračunski odsek.

DUNAJ 4. Proračunski odsek poslanske
zbornice je danes predpoludne nadaljeval
razpravo o vladni predlogi glede italijanske
pravne fakultete. Po formelni debati o za-
pisniku zadnje seje, je potem ko se je ba-
ron Morsey odpovedal besedi, govoril posl.
Gostinčar in sicer slovenski. Gostinčar
je dovršil svoj govor ob 12. uri in je izro-
čil 184 resolucijskih predlogov. Na to sta
govorila posl. Nemeč in Stanek. — Pos-
lednji je prekinil svoj govor ob 1 uri
pop., nakar je sledila enourna poludanska
pauza.

Posl. Nemeč (češki socijalni demo-
krat) je izjavil, da naj bi bila vlada na pristo-
ukrenila, da se reaktivira zakonito določena
in tudi že ustanovljena pravna fakulteta.
Stranka govornika zagovarja pač z vso
močjo opravičene kulturne zahteve Slovencev,
prepričana je pa, da ne more noben narod
svojih lastnih kulturnih stremiljenj povspe-
ševati z oviranjem drugih.

Posl. Stanek je izjavil, da ne more
biti govora o sovraštvu čeških poslancev
nasproti Italijanom. Nasprotno pa mora dvo-
miti o odkritem prijateljstvu Nemcev do
Italijanov.

Govornik je predložil dve resoluciji
glede volitve pododseka in sklicanja enote
v stvari visokošolskih vprašanj.

Posl. Pittoni je izjavil, da socijalni
demokrati vzdržujejo svoj spreminjalni
predlog glede sedeža Trsta. Resolucija posl.
Staneka ne more ob tej priliki računati na
glasove socijalnih demokratov, ker bi pro-
vzročila nadaljno zavlačenje že dolgo odprtega
vprašanja italijanske fakultete.

Govoril je še posl. Choc, s čemer je
bila generalna debata dovršena. Razprava je
bila prekinjena in seja zaključena. Prihodnja
seja jutri.

Kazenska razprava radi tatvine —
342.365 Kron v banki korporativi v
Trentu.

DUNAJ 4. Danes ob 10. uri predpol.
je pred tukajšnjem porotnim sodiščem pri-
čela kazenska razprava proti 29-letnemu
Josipu Colpi, iz Trenta, ki je obtožen, da
je dne 30. avg. 1909 ukradel na škodo
banke kooperative v Trentu svoto 342.365
Kron.

† Profesor Schiaparelli

MILAN 4. Danes zjutraj je umrl glaso-
viti astronom senator prof. Ivan Schiaparelli
v starosti 75 let.

Otvoritev slovenskega časnikarskega
kongresa v Sofiji.

SOFIJA 4. Danes predpoludne je bil v
navzočnosti pravosodnega ministra dr. Kre-
steva, ki začasno vodi ministerstvo za javni
pouk, sofijskega župana in mnogih drugih
ličnosti otvorjen slovenski časnikarski kon-
gres. Predsednik vseslovenske zveze, Josip
Holeček, je otvoril kongres z nagovorom, v
katerem je omenil posebno ljubezen Slova-
nov do svojih bolgarskih bratov in nagla-
šal, občudovanja vrednih kulturnih nap-
redkov, ki jih imajo Bolgari beležiti pod
zaščito močne armade. Zaključil je z najbo-
ljimi željami za bolgarski narod in za blagor
Bolgarji. Govor Holečekov je bil ponovno
prekinjen odobravanjem. — Nato se je vršila
volitev predsedstva. Predsednikom je bil iz-

voljen Bobčev, generalnim tajnikom Heiret
(Čeh).

Predsednik Bobčev se je zahvalil čle-
nom kongresa za čast, ki so jo izkazali
Bolgarom, ker so Bolgara izvolili predse-
dnikom.

Omenivši cilje kongresa, je Bobčev
izjavil, da želi delegatje, naj bi se časniki
kariji vseh slovanskih dežel združili v ožjo
zvezo, da tako tesneje spojijo kulturne od-
nošaje med Slovani.

Na to je povzel v imenu vlade besedo
minister dr. Kretev in izjavil, da otvoritev
kongresa pomenja na bolgarski narod do-
godek. Sofijski župan je prisrčno pozdravil
udeležitelje kongresa v imenu prebivalstva.
Zagotovil jih je najtoplejših simpatij prebi-
valcev glavnega mesta. — Po nadaljnjih
pozdravnih nagovorih je Čurčić predlagal,
naj se Holeček izvoli častnim predsednikom
in naj se odpošlje carju Ferdinandu uda-
nostno depešo. Oba predloga sta bila vspre-
jeta z veliko pohvalo.

Nesreče na železnici.

DUNAJ 4. C. kr. ravnateljstvo državnih
železnic poroča: Včeraj ob 3.15 popoldne
je pri kilometru 9 proge Dunaj-Solnograd
na provizoričnem cestnem prehodu pred
postajo Hadersdorf-Weddingen lokalni vlak
št. 43 zadel ob voz, na katerem je bilo 7
oseb. Pri tem je bila soproga pekarskega
mojstra Ana Koblišcher iz Dunaja ubita,
pekovski raznašalec Hanel težko in dve
osebi lahko ranjeni. O tej nesreči je bila ta-
koj uvedena preiskava.

LINC 4. Tukajšnje ravnateljstvo c. kr.
državnih železnic je izdalo nastopno poro-
čilo: Posebni vlak št. 137, na katerem se
je vozilo krščansko nemško pevsko društvo
iz Linca v Solnograd, je včeraj na postaji
Frankenmarkt zadel na neko lokomotivo,
pripravljen tamkaj za pripravo. Pri tem so
bili štiri uslužbeni in en potnik težko,
vendar ne smrtonovarno, en uslužbenec in
trije potniki pa lahko ranjeni. Trije vozovi so
skočili s tira in so bili, kakor tudi obe loko-
motivi poškodovani.

„Naše“ srednje šole.

II.

Železnice, trgovsko-obrtna podjetja in
šole so tiste tri glavne žile, po katerih pri-
teka vedno več nemškega življa v obja-
dranske pokrajine, grozeč obstanku, gotovo
pa hudo ovirajoč naravni razvoj domačega
prebivalstva, prav tako laškega kakor slo-
vanskega. — Sila državnega in zasebnega
uradništva, ki ga vabijo v naše kraje im-
novana podjetja in omenjeni zavodi, je že
dandanes dovolj velika sama po sebi, ali
še nevarnejši je za nas po dveh postranskih
činiteljih: Prvič prihaja v naše kraje s tujo
gospodo tudi jako mnogo pripadnikov nem-
škega naroda, ki so v podrejenih službah,
bodisi kot poduradniki, bodisi delavci in
služkinje. Drugič pa zavzemajo gori imeno-
vani nemški uradniki skoro vsa najvažnejša
in odločujoča mesta, tako da so naši ljudje
ne le izročeni njihovi dobri volji in samo-
volji, ampak morejo vsled svojega službe-
nega stališča kontrolirati vse naše narodno
življenje in ga po potrebi tudi — ovirati. Da
se to tudi v resnici godi v vseh ponogah
življenja, o tem slišimo že desetletja dan na
dan glasne in prikritke tožbe, ki pa bote
malo pomagajo baš zaradi tega, ker so
vrste naših nasprotnikov tako sklenjene,

kakor bi ne mogle biti boljše. Vse te aristo-
krate, plutokrate in birokrate prešinja nam-
reč ena misel, kolikor mogoče dolgo iz-
rabljati naše moči, držati nas v odvisnosti
in nevednosti, zato ravno pa nam s tako
„sveto“ resnostjo odrekajo najelementar-
nejše narodne pravice. Ali recimo, da je na
gospodarskem in političnem polju le moč,
ki jo ima kaka stranka, odločilna za to, kdo
ima prav. Recimo dalje, da je treba Slova-
nom v Avstriji, zlasti pa Jugoslovonom
neutrudnega dela na gospodarskem polju in
neustrašenega boja na političnem, če hočejo
priti do tistih pravic, ki jim gredo po šte-
vilu in važnosti lege njihove domovine. Vse
drugače pa stoje stvari na — prosvetnem
polju, kjer bi morala igrati moralna po-
štenost prvo vlogo. Da, tega se zavedajo
naši nasprotniki prav dobro, zato skušajo
maskirati svojo pohlepno in nasilno —
s krinko poštenosti, da celo sleparstva se
ne boje, da bi le vsaj nekaj let še mislil
svet, da se gre njim za pravico, nasprotni-
kom pa za — tlačenje iste. To pa delajo iz
enega in edinega razloga, ker vedo ti naši
ljubeznivi vsiljenci, da teptano ljudstvo, če
ga okaniš za moralne pravice, včasih huje
vzkipi, nego če mu jemlješ gmotno imetje.
Sicer tem gospodom priseljencem ni danes
več toliko ležeče na tem, da bi se vse-
skozi skrivali za moralno pobarvane špan-
ske stene, njihova samozavest je večkrat že
tolika, da nastopajo brez krinke in seveda
tudi — izzivalno.

Le pomislimo na razna njihova društva
in celo — politična, kjer izdajajo vse svoje,
včasih morda nekaj naivno izražene —
aspiracije. Na šolskem polju pa, kjer jim
cvete tako, kakor nikjer drugod nacionalna
pšenica, se jim zdi potrebno še dalje igrati
vlogo nedolžnih zatirancev, ki jim barbarski
domačini Primorja ne puste (da bi tako
bilo!), da bi se v miru gostili s pečenko in
pogačo, ki bi bila menda v prvi vrsti name-
njena domačim otrokom.

To vlogo igrajo seveda le nasproti
svojim slabo poučenim rojakom na severu
in v prilog c. kr. vladi, ki jim pridno drobi
najboljše grilje v obilno skledo protek-
cije. Da bi se domačini, Lahii kakor Slo-
vanci, le hoteli prav zavedati, da igrajo ti
priseljenci vlogo volka v basni, dolžečega
nižje pijoče jagnje, da mu vodo kali. Toda
naši zastopniki in zlasti širši sloji so pre-
dobrodušne pare, da bi enkrat glasno in
odločno zahtevali, da se ima nehati ta
nevredna — igra! Pomislimo, v Primorju,
kjer ni niti 1 in pol odstot. urojenega nem-
škega prebivalstva, imamo 3 nemške gim-
nazije, 3 nemške realke in več nemških
ljudskih šol, ki jih vzdržuje država, dočim
imajo Lahii do danes le eno c. kr. gimna-
zijo v Kopru, dočim so vse njihove druge
srednje šole v deželi — nedržavne, mestne
ali deželne. Slovanci pa imamo eno srednjo
šolo v Pazinu (hrvatsko) in nekoliko čistih,
nekoliko mešanih razredov za učiteljske kan-
didate, med temi pa ni niti enega čisto
slovenskega srednješolskega razreda. Nem-
ški razredi srednjih šol rastejo kakor gobe
po dežju, protestantske in šulvereinske šole
se podpirajo z državnimi sredstvi, nemškimi
pionirjem na jugu in njihovim komandan-
tom na severu pa vse to še ni dovolj. —
Tako nesramni so, da faizifikujejo celo sta-
tistiko in slepe javnosti, češ, da naše srednje
šole niso razredne šole, njihovo pa da —
nazadnje. Če bi Slovanci res dobili svoje
šole na svojih tleh, bilo bi to — katastrofa

naravna prikazen, ki bi popravila dosedanje
— vnebovpijočo krivico, ker pa se to na
sramoto c. kr. vladi in našo velikansko
škodo žal ne godi, vidimo, kako brezobrazni
zavijajo so ti nemški močje, ki se obnašajo
kakor kaki mučeniki meneč, da so naši
osrečevalci, ki da nam prinašajo — kul-
turo!

Lepa nesebičnost to res! Kako hva-
ležni bi bili mi, da vas nikdar videli nismo!
Celo državni poslanec Hofmann-Wellenhof,
znani protektor primorskega, zlasti tržaškega
društva, je prodajal v drž. zbornici 15. ju-
nija tako dvomljivo modrost, ki pa ni v
prav dobrem prijateljstvu z resnico, hčerko
božjo; iste litanije nemško-nacionalne po-
hlepnosti in nepoštenosti pa prepevajo tudi
naši primorski in kranjski kulturonosci nem-
ške, ponemčene in judovsko-nemške narod-
nosti v svojem oficijelnem glasilu („Mitteil-
ungen der deutschen Schule für Krain und
Küstenland“), ki izhaja pod jako varnimi in
avtoritativnimi avspicijami. Ni sicer vredno,
da bi se spuščali na kritiko teh v imeno-
vanem članku navedenih statističnih podat-
kov, ker je itak jasno, da so možje slepi in
gluhi za življenske resnice in ne pomislijo,
da jedo naš kruh in da je le naša mladina
po veliki večini, ki jim sploh omogočuje, da
žive tu med nami kot neljubi — vsiljenci.
Pri takih razmerah in dejstvih pa je ven-
dar več kot nesramno, če trdi neznani pisa-
telj članka, da so slovenski učitelji vsiljujejo
v nemške zavode, in želi „dass die deutschen
Anstalten von derartigen „Lehrindividuen“
(nota bene: med narekovnjii!) verschont
bleiben“ (da bi se nemškim zavodom priza-
neslo s takimi „učnimi individuiji“). Če bi
vzeli statistiko učencev takozvanih nemških
zavodov po slovanskih, zlasti slovenskih
deželah, bi pač videli, koliko nemških „Lehr-
individuen“ — ne spada v te po sili in
proti volji ljudstva obstoječe „nemške“ za-
vode. Drzno je tudi trditi, da prihajajo
nekateri slovanski učitelji na takozvane
nemške šole po protekciji slovanskih urad-
nikov v ministerstvu, ko vendar na lastne
oči lahko vidimo, kako mladi in kako ne-
sposobni ljudje prihajajo na Primorsko in
kake uspehe dosežajo ti — mojstri pedago-
gike. Sicer pa ni samo navedeni članek v
službenem glasilu nemških profesorjev naših
krajev do cela izdal cilje in želje teh nem-
ških agitatorjev (važno bi bilo zlasti ogle-
dati si zaključke članka še posebej!), ampak
tudi njihovo zadnje zborovanje v Ljubljani
je bilo navdihneno z istimi željami, ki so
vse prej kot — pedagogične.

Tudi tam so gospodje sklepali razne
resolucije, ki prav lepo pričajo, s kakim
zaupanjem smejo slovenski stariši izročiti
takim vzgojiteljem svoje otroke. Toda stvar
nas, kolikor je narodno-političnega značaja,
manj briga, važnejše je, da se ti gospodje
kar niso sramujejo postopati naravnost
proti interesom vsega akademično izobra-
ženega srednješolskega stanu in zahtevajo
v direktnem nasprotju s sklepi zveze avstrij-
skih srednješolskih društev, „da naj smejo
podučevati laščino in slovenščino na sred-
njih šolah ljudski in meščanski učitelji,
dokler ni za to izprašanih srednješolskih
učiteljev Nemcev“. Taka misel nas ohaja,
da bo treba te ljudi pri prihodnjem zbor-
ovanju drž. zveze „srednješolskih učiteljev
javno — ožigositi in osramotiti. Sicer pa so
to kakor tudi druge resolucije, izmed kate-
rih si ene niti objaviti niso upali, tako

P O D L I S T E K.

Jurkica Agičeva.

Povest.

Hrvatski spisatelj Ks. Šandor-Gjalski. — Prevel Fr. Orel

— Uverjen sem, prepričan, moram ve-
rovati temu, — je začel kričati Najlešković.
— Bilo si kakorkoli, jaz se niti ne pov-
prašujem ali je resnično. Meni je: Kdor se
ne osveti, se tudi niti ne posveti, — je do-
stavil Levi, ko je, po svojej židovskej na-
ravi, nad vse hrepenel po maščevanju.

Tudi Milkovičevi se je vmirila vest.
Onega večera je celo pomagala Lisički pre-
pisavati dopis za list, ki so ga sestavili takoj
istega večera. Na razstanku so morali vsi
obljubiti, da se za stalno zberó zopet na-
slednjega večera radi sestave tožbe in pam-
fleta ter da se sploh dogovore pobližje.

— Kaj je to? Naročena nisem, pa mi
pošiljajo, — je izpregovorila začuden; opazila
pa je, da je tudi pismo od doma;

izpustila je takoj časopis in drugo pismo,
pa z naslodo odprla očetovo pismo.

Malešević si je bil v svesti, da je dobil
le pisma kupcijske vsebine, zato je takoj
razgrnil časopise, da jih prečita. Udaril mu
je v oči najprej dopis iz Pazarincev pod
naslovom: „Komu so poverjene naše hčer-
rice?“ Iz radovednosti je čital najprvo ta
članek. Čim dalje je čital, tembolj je posta-
jal bleđ. V dopisu sicer ni bila imenovana
Jurkica, a bilo je za vsacega, ki je v zad-
njem času bival v Pazarincih, tako jasno, da
nihče domačih ni mogel dvomiti, na koga
cika dopis, ki pripoveduje o pohujšljivem
vedenju „učiteljice, vsiljene občini brez iz-
bere od strani občine, a vsiljene s tem, da
si je s svojjo prošlostjo zagotovila prednost
od strani hvaležnih mogotcev, a je tudi se
svojim sedanjim vedenjem zavela uradne
osebe, da so jej preskrbele stalno imenova-
nje po komaj štirimesečnem službovanju,
med tem, ko druga pošena dekleta, mo-
rajo na taka mesta čakati leto dni in še
dlje. A pri njej — vedno tako —!“

Malešević je prečital do konca
ter se vrnil k ostalim. Takoj pa se je
spomnil, da Jurkica ne sme čitati tega. Po-
segel je zato tudi po njeni številki ter je
oba izvoda spravil v žep. Tedaj šele je

opazil, da je drugo pismo, naslovljeno na
Jurkico, povsem slično jednemu, naslovlje-
nemu na njegov naslov. Jednak ovitek, isti
rokopis, jednaka znamka s poštnim pečatom
iz Kaposvara. Postalna mu je takoj umljivo.
Da se prepriča, je otvoril svoje pismo, ki
se mu je prej dozdevalo gospodarskega
značaja, a sedaj mu je iz ovitka izpala
tiskovina z naslovom: „Pesem o neutешljivi
ljubezni Jurkice s Smiljanom in še drugimi
osebami.“

Pardon, gospica Jurkica, to pismo,
ki ste je pritegnili na svojo stran, ni na-
slovljeno na vas, — moje je! — je rekel
Malešević, segnil burno po njem in je spr-
vil. Jurkica je komaj opazila to in z bese-
dama: „prav, prav!“ je čitala dalje pismo od
doma.

Povsem se je vglobila v ta list. Odkar
jej je oče izhajal materialno boljše, postal je
velik humorist, in v vsakem listu je, kaj
šaljivo opisoval domače življenje. Jurkica se
je smejala iz dna duše. Od radosti orosene
jej oči so komaj razločevale črke. Čutila se
je tako srečno, kakor že davno ne. Vso je
obšla ta sreča; razodevala se je iz njenega
vedenja, izza vsake njene kretnje. Bila je to
verna slika nedolžne, a gotove otroške sreče.
(Pride še).

naši ljubi Rimljani najčistejši krvi vedno siepi. Bo li ta slepota še dolgo trajala?

Vojak strelja na polkovnika. Včeraj popoldne smo prejeli iz Kozine nastopno vest:

Tu se nahaja na orožnih vajah brambovski pešpolk št. 5 iz Pule. Danes popoldne je neki infanterist 8. stotnije na vajah 5-krat ustrelil na polkovnika, na srečo ga pa ni nobenkrat zadela. Govori se, da napadalec ni pri čisti pameti.

Aretirali so ga takoj na vaji, z mesta in odvedli v zapore. Vojakom so bile ostre patrone odvzete.

Rešitev Lloydovega parnika „Trieste“. Iz doslih vesti je posneti, da se je parniku „Trieste“ 400 milj. potem ko je zapustil Aden, zlomila os vijaka, in to vsled stasnege viharja, ki je razsajal na Oceanu. Ker uporaba stroja ni imela več smisla, so razobesili vse plachte, ki služijo na krovu proti solncu, in s tem imeli jadra za silo. Tako je parnik kljub strašnemu viharju nadaljeval še za 925 milj. A nevarnost je bila vedno velika. Konečno je srečal angleški premogarski parnik „Lowtner Range“, ki je bil takoj pripravljen remorkirati parnik „Trieste“ do Bombaya. Brez te pomoči bi bila vihar in morski tok zagnala „Trieste“ do otokov Lakedive, kjer bi se bil gotovo razbil. Devet dni ob groznem viharju je angleški parnik vlačil „Trieste“. Pri tem rešilnem delu je ponesrečil ladijski oficir angleškega parnika in poginil v morju. Po devetdnevni obupni borbi proti divjim elementom so srečali Lloydov parnik „China“, ki je iskal „Trieste“. On je sedaj prevzel mesto angleškega parnika. Ali vihar je bil strašen. Večkrat so se raztrgale vrvi, ki so zvezale oba parnika. Nevarnost je bila vedno velika in trebalo je heroične borbe na obeh straneh. Slednjič so se približali Bombayu in z velikansko težavo so remorkirali parnik „Trieste“ v pristanišče. Včeraj je njegov poveljnik Nitsche brzojavil v Trst: Radostno naznanjam, da vse in vsi so rešeni.

Za obrambni sklad družbe sv. Cir. in Metoda so se prijavili sledeči p. n. gg. in društva: 734 Rodoljubno oboje neimenuvane odvetniške pisarne v Ljubljani (plačali 200 K); 735. Ženska podružnica Tolmin (plačala 60 K); 736. Moška podružnica Tolmin (plačala 60 K); 737. Podr. v Velenju, 738. Podružnica Rajhenburg-Videm; 739. Dr. Leopold Poljanec profesor v Mariboru (plačal 200 K); 740. Ivan Rozman c. kr. poštni oficijal v Sarajevem (plačal 50 K); 741. Kegjski klub „Ruši!“ v Ljubljani (plačal 200 K); 742. Poštne adjunktinje in oficijantje v Ljubljani; 743. Poštno ambulanco oboje v Ljubljani; 744. I. krožek poštinih uradnikov v Ljubljani; 745. II. krožek poštinih uradnikov v Ljubljani; 746. III. krožek pošt. urad. v Ljublj.; 747. IV. krožek poštinih uradnikov v Ljubljani; 748. Železniški uradniki južnega kolodvora v Ljubljani jubilejni kamen plačali 200 K; 749. Ivanka Mikuš gost. v Ljubljani, plačala 200 K; 750. Dnevnik „Jutro“; 751. Podružnica Lokev (plačala 200 K); 752, 753, 754. Gosp. Posavcev na Dunaju plačal 600 K.

Zavarovalnica goveje živine v Šklednju priredi javno tombolo v nedeljo dne 24. t. m. in ne 17. t. m. in to vsled nepričakovanih ovir. Tombola se bo vršila v novih prostorih „Gospod. društva“, s sledečimi dobroti: terno 2 janka, cinkvina 1 tele, I. tombola 1 junec, II. tombola 2 prašiča. Začetek ob 5 in pol uri.

Vsaka srečka stane 40 stot. V slučaju slabega vremena se tombola prenese na poznejši čas. Vse domačine in prijatelje društva vabi uljudno na mnogoštevilno udeležbo odbor.

Moška podružnica CM v Trstu naznanja, da letos ne bo pobirala običajnega Ciril-Metodovega daru ob priliki godu slovanskih blagovestnikov, ampak prosi, naj se ji mesto teh darov pošiljajo prispevki za stavbeni sklad šole pri sv. Jakobu, kateri sklad je še jako majhen.

Tržaška mala kronika.

Napad iz maščevanja. Predsinočnjem je blizu Magdalenske bolnišnice nekdo zavratno napadel in težko z nožem ranil na oprsju in na levih plečih 26 letnega kotlarja, Hektorja Dellapietra, iz Gor. Kjarbole, 659. Neznane mu je prizadajal štiri rane. — Poklicali so zdravniško postajo, ki je dala odvesti ranjenca v bolnišnico. Neznani napadalec je po dovršenem činu zbežal, zato ga ni bilo možno prepoznati, na begu je pa izgubil klobuk, ki so ga oddali na policijskem komisariatu pri Sv. Jakobu.

Dva pretepa. — V gostilni v ulici Beccherie št. 25 je nastal sinoči ob 10.30 uri pretep, pri katerem je bil ranjen na obrazu, Peter Stegut, 25 let star, oženjen, stanujoč v ul. Sporca villa št. 3. Ranil ga je njegov lastni brat Ivan.

Po priliki o isti uri je nastal pretep v gostilni v ulici Barriera vecchia št. 32. Pri tem je bil 19 letni težak Josip Bossi, ki stanuje v ulici Sette Fontane št. 707 ranjen na glavi ter 28 letni gostilničar Tadej Libilo na nosu in ustnicah.

Vsi trije ranjenci so bili odvedeni v bolnišnico. — Policija je izvršila več aretacij.

Radi razžaljenja Veličanstva je bil aretiran 29-letni mizar iz Moše Beltinger.

Izginil je 35-letni Rudolf Valentini iz Pule, slikar. Že od petka se ni več prikazal domov.

Požar. Predsinočnjem ob 1. po noči se je iz neznanega vzroka v svobodni luki v skladišču tvrdke Mell razvil mal požar. Ognjegasci so ogenj kmalu pogasili.

Neroden kolesar težko poškodoval gospo. Predvčerajšnjim ob 8. uri in pol je pri Sv. Jakobu 17-letni uradnik Anton Venier s svojim kolesom zadel in podrl na tla 59-letno šiviljo gospo Emilijo Menetti, stan. v ulici Molin a vento št. 23. Gospa se je močno pobila na zatilniku, tako, da jo je morala zdravniška postaja spraviti v bolnišnico. Venier se je tudi nekoliko poškodoval.

Padel s črešnje. 13-letni Roman Metlika iz Očizle-Klanca je šel včeraj brat črešnje, a fantku se je odčesnila veja pod nogami, da je padel na tla in si zlomil desno ramo. Prepeljali so ga v tukajšnjo mestno bolnišnico.

Alkoholizem. Franica Bežek, stara 45 let, stanujoča na Belvederju št. 75, se ga je včeraj tako nalezla, da je v pijanosti grozno razsajala in v svojem stanovanju pobila vse kar jej prišlo pod roko. Poklicati so morali Trevesa, ki je pijanko spravil v opazovalnico.

Poskus samomora. Klara Benedetti, stara 15 let, dekla brez službe v zavodu „Buon Pastore“ je sinoči izpila več dozo nekega strupa. Odvedli so jo v mestno bolnišnico.

Zmešalo se je Magdaleni Duk, 42letni kuharici iz Maribora, uslužbeni v nekem hotelu v Portorose; 42letnemu težaku Romanu Pietro, stan. v ul. Cavazzini št. 8, Roži Pezzesta, stari 36 let, stan. v ulici Tesa 10. Vse tri je Treves spravil v opazovalnico.

Koledar in vreme. — Danes: Cir. in Met., slov. ap. — Jutri: Izajja pr. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 18° Cels. — Vreme včeraj: dež.

Vremenska napoved za Primorsko: Semterja oblačno. Zmerni vetrovi. Zmerna vročina. Tendencia za nevihto.

Društvene vesti.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu. Odborova seja se bo vršila danes zvečer ob 8. in pol v društvenih prostorih.

DAROVI

— Za primorski paviljon so darovali nadalje, nabrano po gospici Černigoj: Hudac, Škrbec po 2 K; Perhac, Podboj, Tomšič, Staniš in Stanič 1 K; Pahor Karia 6 komadov umetnih cvetk.

— Za damski paviljon na sokolski slavnosti na Proseku je daroval od svoje dijete g. I. M. 20 K.

Nar. del. organizacija.

Gibanje v prosti luki.

Na predvečer velikih dogodkov.

Ob veliki udeležbi uslužbencev c. kr. javnih skladišč vseh strok se je sinoči vršil shod v prostorih N. D. O. in to na osebno vabilo strokovnega tajništva N. D. O. Na shodu se je razpravljalo o poročilu, ki ga je podal ravnatelj c. kr. javnih skladišč, g. dvorni svetnik Minas strokovnemu tajništvu N. D. O. Predsedoval je tov. Kranjc. Dr. Mandić in strokovni tajnik Ekar sta ostro prijela upravo javnih skladišč in centralno vladu, ki očitno in v nasprotju z izjavami ministrov in resortnih referentov zavlačuje rešitev spomenice.

Soglasno se je sprejela sledeča resolucija:

Uslužbenci c. kr. javnih skladišč, zbrani na sestanku dne 4. julija, v namenu, da čujejo poročilo o stanju, v katerem se nahaja zadeva zboljšanja njihovega položaja:

jemljejo na znanje poročilo vodstva in strokovnega tajništva N. D. O.,

Svetloba stotih sveč

s stroškom 1 1/2 stotinke na uro. Brez tekočine, brez dima, brez vsake mrežice. — **Luč na benzin „TITUS“** je najboljši, najbolj perfektni in najbolj ekonomični način razsvetljave. Cenik zastoj.

Gaspari & Micheli

TRST, ULICA FELICE VENEZIAN 15-16

TELEFON števil. 24-19

Veliki kinematograf BELVEDERE

TRST - ulica Belvedere 19 - TRST

Torek 5., Sreda 6. in Četrtek 7. julija 1910:

1) V SICILIJ, po naravi. (Novost). 2) TAT TUJEGA KRUHA, ganljiv prizor. 3) NAPO PARRANO, historična drama iz leta 1227. Umetniški film. 4) MAŠČEVANJE PISMONOŠE, komično.

Dvakrat na teden novi program.

Mnenje gospoda Dr. a M. Bratoff-a, Eski-Djumaja

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Podal sem Vaš preparat SERRAVALLOVEGA KINA - VINA Z ŽELEZOM (Vino di China Ferruginoso Serravallo), slabotni bolnici, ki ni imela teka, z bolečinami v vseh udih in ki je težko stala na nogah. Z uporabo štirih butelj Serravallovega Kina - Vina z železom se je ona popolnoma popravila in sedaj se dobro počuti.

ESKI-DJUMAJA, 36. oktobra 1906.

Dr. M. BRATOFF.

TRŽAŠKI SLOVANI in posebno okoliščani ki prihajajo v mesto po raznih opravilih, imajo najlepše in najprimernejše zbirališče v dobro poznani

„Kavarni Univerzo“ ki se nahaja na trgu pred „Narod. domom“ št. 1, uprav nasproti restavracije „Balkan“. V kavarni so poleg izvrstne kave na razpolago vsakovrstni likerji in razni slovenski, nemški in laški časniki in vse boljše ilustr. revije. Za obilen obisk se priporoča FRANJO BOJC.

FRIDERIK SCHWARZ

Trst, Via Valdirivo št. 3, Trst

Zastopnik: znanih: mlinov SZMOLENSKY & COMP.

.... SZABA KA

Prvi parni mlin Békéscsaba

Akcijska družba parnih mlinov Baja. — Zastopnik za Trst, Gorjsko, Istro in Dalmacijo.

Slovenke kupujte kolinsko cikorjo

Majcen Miloš mizar — Trst — ul. Leon Lev. 2. pripravlja glasbene inštrumente: svojo mizarstvo. Izdeluje vsakovrstne, tudi NAJFINEJŠE POHIŠTVO

POHIŠTVO

SOLIDNO: in: ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MALCANTON - TRST

Velika zaloga koles

RUDOLF RÖTL

TRST, ul. Acquedotto 21. Telefon 1238

Zaloga koles Peugeot, Waffrad, Standard od 150 kron naprej. Pnevmatiki in potrebščine.

Mehanična delavnica. Hitra postrežba. Cene zmerne.

Ugodna prilika!

Z dnem 26. februarja 1910 se je otvorila

nova „trgovina“

IZDELANE MOŽKE OBLEKE

Velik izbor otroških oblek, površnikov, paletot, raznih hlsč, telovnikov fantazija itd.

Prodaje se tudi na obroke

Ul. Madonnina 8, I. nad.

PIPS

Priprava za disanje in poliranje. Čisti kovine in pohištvo, pipe in miramor (brez vode) dobiva se povzod. Priprava 12 vinar.

PIPS

Zagrebski Franck

priporočujemo kot priznano

najboljši

pridatek za kavo!

Sl. zagan. V 1655, 1-10 I

kateremu je ravnatelj c. kr. javnih skladišč g. dvorni svetnik Minas, naznanil, da je c. k. trgovinsko ministerstvo priporočilo v odobritev c. kr. finančnemu ministerstvu dne 19. februarja t. l. po upravi c. kr. javnih skladišč c. kr. trgovinskemu ministerstvu vročene predloge, mereče na zboljšanje razmer uslužbenstva c. kr. javnih skladišč;

obžalujejo, da ravnatelju c. kr. javnih skladišč, g. c. k. dvornemu svetniku Minasu, vzlic njegovemu večdnevemu bivanju na Dunaju ni bilo mogoče osebno posredovanje v c. kr. finančnemu ministerstvu v svrhu povspesitve cele zadeve, in prižakujejo od c. kr. finančnega ministerstva čim najhitrejšo rešitev te zadeve, ker bi bili sicer prisiljeni dvomiti o resni volji državne uprave, da sploh hoče kaj ukreniti v zboljšanje razmer svojih lastnih in v tem slučaju gotovo z njene lastne strani najbolj zanemarnih uslužbencev, obenem pa tudi prisiljeni, izvajati neizogibne posledice.

Ta resolucija se je že včeraj ekspresno odposlala na Dunaj „Zvezi južnih Slovanov“ v roke posl. dr. Ploja, da jo nemudoma s priporočilom odda finančnemu ministru.

Obenem se je sklenilo prirediti prihodnjo nedeljo, dne 10. julija v gledališki dvorani Narodnega doma

velik protesten shod.

Vsi odborniki N. D. O. in njihovi namestniki so naprošeni, da se zanesljivo udeležijo važne odbore seje, ki se vrši jutri, v sredo, ob 7. uri zvečer v društvenih prostorih ul. Lavatoio 1. Med drugimi so na dnevnem redu — izlet N. D. O. v Pulo.

Gostilna N. D. O. — Nocoj ob 8. uri zvečer odborova seja.

Naprošeni so odborniki in nadzorniki, da se je prav gotovo udeležijo.

Tržaška gledališča.

MINERVA. Danes Verdijeva opera „Un ballo in maschera“.

Vesti iz Goriške.

Je že vsega konec? Ne še! Omenili smo že, da po Ciril-Metodovi slavnosti nas najbolj zanima razvite zastave društva „Ladija“ iz Devina, ki se vrši dne 14. avgusta t. l. „Devin je v nevarnosti“, zato ni treba pomisliti, ampak pripravljamo se za devinsko slavo, pomagajmo, agitirajmo! Do tedaj je še dovolj časa in Devin je blizu, zato ne opraviti nikak izgovor.

Razpisana je služba poštnega odpravitelja pri c. kr. poštne uradu v Hudajužni, pol. okraj Tolmin.

Vesti iz Istre.

V Herpelje je dospel dne 1. julija t. l. ves domobranski polk št. 5, kjer ostane na svojih vajah 6 dni. Zatem se zopet povrne v svojo garnizijo v Pulo.

Za kroniko. (Dopis). Od italijanske strani doznajemo, da bi bili Italijani — ako bi bili mi pripravljeni v deljenje občin v Istri — pripravljeni privoliti, da italijanski gimnazij v Pazinu preneha. Ko pa je neki Hrvat pripomnil na to, da bi bilo dobro, ako bi se v Pazinu namestilo hrvatsko možko in žensko učiteljske — tedaj je bilo konec debate. „Vse da, ali tega ne, ker potem bi bili Italijani izgubljeni“.

Raztolmačiti te svoje izjave ni hotel. Bal se je menda, da bi dospel do zaključka, da Istra ni italijanska, a še manj Pazin. V daljnjem razgovoru se je došlo do tega, da bi vlada morala ustrojiti v Kastvu c. k. obrtno šolo z gospodarsko-obrtno smerjo; dalje c. k. poljedelsko šolo v Pazinu (na „bravici“) z gospodarsko-poljedelsko smerjo.

Naši poslanci iz Pazina, Krize, ki zadržuje naše politično delo, izkoniščajo ljudje, da znašajo v nekatere hrvatske slovenske liste naše javne stvari v svoje sebične svrhe. Ako bi jim bilo do narodne koristi, potem bi naše mizerije ne izgledale tako. Kakor se govori, bo naše politično društvo v kratkem preustrojeno. Imeli bomo glavni odbor se sedežem v Pazinu, a vsaki okraj bo imel svoj posebni politični odbor; tako bodo naši poslanci gotovo v kontaktu z narodom — direktno ali indirektno. Do sedaj se nekateri poslanci — to je resnica — narodu niso niti predstavili, ali odslej ne bo več tako. Ako naj narod kaj doseže, mora se ga politično vzgajati. Posnemajmo brate Tržacane in lotimo se dela! Potem šele bomo videli, kdo je junak, ali — junak na delu! Razmerno s številom inteligencije in inteligentnih narodnih boriteljev, mogli bi imeti stalnega tajnika političnega društva, ki bi se popolnoma posvečeval narodni stvari in bi se potem ne pričakovalo od pojedinih poslancev, da bodo delali čudeže, ampak vsaki pojedinec bi moral vršiti svojo narodno dolžnost. Sinekur pri nas ni. Narod povzdigne le onega, ki bo — delal! Torej na delo, ker Hanibal je pred vratmi!

Potem bi trebalo meščanske šole v Kastvu, ženske v Opatiji-Volosko. Vse to bi šlo, ako bi mi bili, kar so n. pr. — Nemci. To pojde počasi za nas, ker menijo, da nam to darujejo in ker bo to služilo tudi

za morebitne kompenzacije, ker roka roko umiva. Utegne morda priti tudi poprej, nego se nadejamo; ali tudi mi moramo biti nekoliko drugačnejši, moramo se posokoliti!

Iz Ocizle. Naše mlado društvo „Zveza“, ki obstoji komaj tri mesece, priredi svojo prvo veliko ljudsko veselico dne 24. julija t. l., na kateri bo sodelovalo več društev. Natančnejši vspeled bo objavljen pravočasno.

Književnost in umetnost

„Canti jugoslavi“ Ivana Kušarja se dobivajo v „Slovanski knjigarni in trgovini“ papirja Josip Gorenjec, Trst, ul. Valdirivo, 40, in tudi po drugih knjigarnah. Knjiga stane broširana K 3.— in lično v platno vezana K 4.—

Poštna naročila se izvršujejo točno.

O tej knjigi piše „Slovenski Narod“ med drugim sledeče:

„Prelagatelj je s srečno roko izbral med najlepšimi pesnjami in jih s pesniškim umevanjem preložil v klasično italijanščino. — Uvod podaja v velikih potezih narisan, pregnantno sliko narodnega in duševnega razvoja južnih Slovanov, upoštevajoč kulturne slike med Jugoslavlani in Italijani, povrh pa prinaša tudi kratke, a jedrnatke životopise onih pesnikov, ki so zastopani v tej knjigi, in duhovito karakteristiko njihovih del in njihovega literarnega pomena.“

Kušarjeva knjiga je literarno-zgodovinski in pesniški umotvor in veleslužno kulturno dejanje.

Gospodarstvo.

Tržaška posojilnica in hranilnica je imela v mesecu juniju t. l. K 1 milijon 619 tisoč 598-64 prometa. Med temi je bilo vloženih ulog K 557,394-16, vzdignjenih vlog pa K 454,405-52.

Posojil se je izplačalo K 177,120-75, stranke so vrnile posojil K 105,155-13.

Skupni promet znaša do inkl. 30. junija t. l. K 11,759.754-23.

Zadnje brzojavne vesti.

Kreta.

PARIZ 4. Ag. Havas poroča iz Karije: Krečanska narodna skupščina se sestane brzkone na 6. ali 7. t. m. Poslanci, izzemši pristašev Venezolosa, niso baje skloni pripustiti brez prisega muslimanskih poslancev. Nade je pa še, da se provizorični vladni posreči stvar urediti.

Pariz 4. Predsednik Fallieres se je povrnil semkaj.

Kupi se pohištvo, obleke in druge stvari. Ponudbe na Molinari, Piazza Caviana 4, III. 1120

Mladenci zmožen slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, želi si dobiti stalno službo, bodisi v Trstu, Goricah ali Ljubljani in sicer najraje v kakem skladišču ali tovarni. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti pod števil. 1119.

Za hotel Grignano pri Miramaru se isčeta dva moža za delo na polju in za molčenje krav. Mesečna plača 44 kron in vse prosto. Predstaviti se v hotelu. 1118

Nova hiša pripravna za vsako obrt ali tudi kot vila s 1000 m² metrov zemlje in z gozdom pri postaji Dutovlje-Skopo se prodaja; Več se izve v gostilni Furlani v Roparju. 1103

Fotografskega učenca nad 14 let, zmožnega deželnih jezikov, išče A. Jerkič, Trst, poštna ulica tev. 10. 1107

Šivalni stroji kupljeni na dražbi, novi, se prodajo po izrednih cenah. MIZA s 4 predali za delo, pripravna za vezanje K 140, ravnat. na roko in nego 70 K, samo na roko K 62 z garancijo 3 let. — Ulica S. Caterina št. 9, dvorišče, skladišče 1. 1043

Ivan Strancar Trst, V. Foscolo 9 z avtorizovani kolari, je izar. — Prvo podjetje za postavljanje pda. Zaloge lesenih žaganic in parketov. 923

Priporočam narodno-zavezanemu občinstvu izredno cenit. umetn. izdelke modernih slik, svojo opanko in podjari: Trst, Via delle Poste 10. — Gorica, Gospoška ulica 7 ANTON JERKIČ, fotograf. 2129

Hiša na prodaj v Rojani, 10 minut oddaljena od cerkve, vrt, štirje prostori, voda v hiši, lepa lega. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 1113

CARLO STRUKEL

prodajalnica drobnarij in igrač

TRST - Corso 34 - TRST

Galanterije iz usnja, Polne torbe Ovratnice, dežniki in palice.

Spezialiteta: Potrebščine za hribolazoe.

„PRI STARI BRESKVI“ v ulici Belvedere 17 se toči izvrstno pivo in vino.

Plačilo na mesečne in tedenske obroke. Bele suknene zavese, pokrivala, črni eslin, suknjo, dežniki. Na male obroke Levi — Trst, Via Antonio Caccia 6, I. n. Edina poznana trgovina po nizki ceni 1062

Bogomil Pino
birši mar v Sežan
ima svojo
novo prodajalnico v Trstu, ulica Vircen, Bellini 13
nasproti cerkve sv. Antona novega.
Vsakov. verižic po tov cenah.

Hočete se prepričati? obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Foate Nuovo (vagal Torrente) Alla città di Londra
Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke, krasni za otroke. Površniki, močne jope, kakor tudi iz njih palčkov. Obleke za dam in dečke. Delavske obleke. Tirolski leden. Nepremičljivi plašči (pristni anglički). Specialiteta: blego tu in inozemskih tovarni. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez vsake bolečine

Dr. J. Čermák || V. Tuscher

: zobozdravnik : koncesij. zobni tehnik

TRST

ulica della Casserna št. 13, II. n.

POSTELJNA MOKROTA

Popolno ozdravljenje zajamčeno. Brezplačna navdila. Naznaniti je starost in spol. Mnogo zahvalnih p sem na razpolago. — Zdravniško priporočeno.

INSTITUT „SANITAS“ VELBURG P. 345. BAVARSKO.

„PHOENIX“
mineralna voda iz ogrskih vrelcev **MUSCHONG - BUZIASFURDO**, brez vsakih bakterij, uspešno deluje proti boleznim na obistih in mehu, kronični nefrite, kamnu, kakor tudi bronhijalnemu katarju in boleznim sekretnih organov. — Glavna zaloga:
Aleksander Marangoni, Trst, Telef. 474

Odpri se je v Škečnju **kinematograf „Idria“**
Elegantna dvorana, sestavljena po najmodernejših načrtih.
:: Vsaki torek in petek nov program. ::
VSTOPNINA: I. mesto 30 vin., otroci in vojaki 20 vin. II. mesto 20 vin., otroci in vojaki 10 v.

Govarna cevi in cementnih plošč, teracov, betona in artificalnega kamna s zalogo cementa
Aristide Gualco - Trst
ulica San Servolo števil. 2 Telefon 21-42.

Na obroke! **Velika Izbera** Na obroke!
izgotovljen. oblek za gospode in manuf. blaga
po jako zmernih cenah
JAKOB DUBINSKY, Trst, Barriera 34, II. n.

Odlikovana delavnica in zaloga
sedlovja in potnih predmetov
FRIDERIK HERTAUS, TRST, ulica Stadion števil. 10.

ANTON REPENŠEK
knjigovez v Trstu, via Cefila 9
priporoča slavnemu občinstvu
svojo moderno urejeno delavnico.
v kateri se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela točno in po zmernih cenah.
SVOJI K SVOJIM!

C. kr. priv.

Riunione Adriatica di Sicurtà

Glavnica in rezervni zakladi društva glasom bilane 31. decembra 1909.

Združna glavnica (od kojih vplačano K 3,200,000)	K 3,000,000
Rezervni zakladi dobičkov	19,500,000
zaklad proti vpadanju vrednosti javnih efektov	2,233,625
Rezervni zaklad premij za zavarovanja	121,540,664
Zavarovanja na življenje v veljavi 31. decembra 1909	435,853,192
zplačane škode v vseh oddelkih od ustanovitve društva (1833—1909)	669,085,892

Društvo sprejema po jako ugodnih pogodbah zavarovanja proti požaru, strehi, škodi vlad razstrelb, kakor tudi prevozov po suhem in morju, sklepa pogodbe za zavarovanje življenja po raznovrstnih kombinacijah, za glavnice, rente plačljive v življenju ali po smrti zavarovancev, otrok otrok.

V najem se oddajo bicikli :: zaloga dvokoles ::

in šivalnih strojev rabljenih po zelo nizki ceni in tudi na obroke.

TRST, Via Scorzeria števil. 12

V. Osvaldella

Ob nedeljah in praznikih odprto do 4. popold.

Brizgalnice
raznih vzorcev. — Popravki z največjo natančnostjo in jamstvom se izvršujejo v mehanični delavnici inštalacij kakor tudi vode in plina
G. Simsich & A. Roschin
Trst, Via Rossetti 5, Telefon 133, rim. IV